

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

Landbruks- og matdepartementet	
Saksnr:	2006/01576 - 28
Mottatt:	12.10.2006
Saksbeh.:	ASR/SEB
Kopi:	ASU 483.2

Ájovárgeaidnu 50
N-9730 KÁRÁŠJOHKA/KARASJOK
Telefovne +47 78 47 40 00
Telefaakse +47 78 47 40 90
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no
NO 974 760 347

AAMHTSREERIJE /SAKSBEHANDLER
Nanni Mari Westerfeld, +47 74 13 80 61
nanni.mari.westerfeld@samediggi.no

DIJ VUESIEHT,/DERES REF.
200601576-/ ASU

MIJ VUESIEHT,/VÁR REF.
06/4585 - 2

BIEJJIE /DATO
24.01.2007

Høring - Endringer i forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenningene

Sametinget ba om å få ovennevnte sak til høring etter at vi ble kjent med at den var kommet til høring. Høringsfristen var satt til 1. November 2006. Fristen ble dermed utsatt.

Sametinget registrerer at departementet i merknad til § 1 legger til grunn at en bør kunne gjøre utvisning av seter til formål som går ut over en ren melkeproduksjon, for eksempel en driftsform hvor det tas sikte på en kombinasjon av tradisjonell seterdrift og småskala turistmessig virksomhet i form av utleiehusvære, bespisning etc. Departementet vil derfor endre praksis i forhold til § 2 slik at den ovennevnte bruken til turistformål skal kunne aksepteres i en utvisning av seter, samt at tilsvarende vurdering vil gjøre seg gjeldende i forhold til utvisning av seter falt i det fri til en ny seterbruker, jf forskriftens § 15. Departementet legger således opp til at en endrer praksis noe i disse sakene. Det foreslås en del små endringer i § 3, 4, 6, 16 og 19.

Fjelloven gjelder i alle statsallmenninger og regulerer på denne måten allemannsretten i utmarka. Forslagene til endring i seterdrift i statsallmenningen legger opp til en sterkere kommersialisering av utmarksområdene til turistvirksomhet. Det legges opp til at landbruket skal kunne dra fordel av sin tradisjonelle bruk av utmarka til en mer moderne bruk i form av turistvirksomhet. Sametinget vurderer en slik endring som problematisk, spesielt i områder der det er reindrift. En slik endring av praksis i fjelloven berører reindriften i store deler av reinbeiteområdene i Norge, da erfaring viser at de fleste setrer ligger i særdeles viktige reinbeiteområder.

Sametinget legger til grunn for sitt syn den særlige utfordring som arealdisponeringen er for reindriften. Denne problemstillingen er også departementet kjent med. Sametinget mener at en slik endring i forskriften som her skisseres vil kunne påvirke arealdisponeringen i en slik retning at det vil kunne bli til ulempe for reindriften i området. Erfaring viser med all tydelighet at så lenge reindriften ikke er en del av lovverket som regulerer arealdisponeringen i utmarka, vil reindriften i de aller fleste tilfeller måtte vike for utviklingen etter "tida og tilhøva" og de ulike samfunnsinteressene. I fjelloven er som kjent ikke reindriften nevnt.

Fjellstyrene oppnevnes av de enkelte kommunestyrene og vil i stor grad være påvirket av kommunenes ønsker om næringsvirksomhet. Fjellstyrene er tillagt forvaltningsansvaret etter fjelloven. Selv om reindriftsnæringen skulle få planer til høring, så viser en rapport at bare 20 prosent av plansaker ender med at planene legges bort eller reduseres i samsvar med reindriftens innstilling i høringene av planene. Rapporten viser også at det nå årlig bygges 800 hytter i året i områder med samisk reindrift, og at hyttebyggingen er økende, jf. Rapport 2006: 5, Universitetet for Miljø og Biovitenskap - Hyttebygging i reindriftsområder.

Det er en nasjonal politisk målsetting at fjellområdene skal forvaltes slik at det er et potensial for fortsatt sysselsetting og bosetting i fjellbygdene, og hvor det nå åpnes for natur- og kulturbasert turisme, jf. St. prp. nr. 65 (2002 - 2003), St. meld. nr. 21 (2004-2005), samt St. meld. nr. 21 (2005-2006). I Soria Moria-erklæringen heter det at: "Regjeringen vil legge frem en handlingsplan for bærekraftig bruk og skjøtsel av nasjonalparker og andre verneområder. Det påbegynte arbeidet med å utvikle nasjonalparkene som en ressurs for lokalsamfunnene og for at lokal verdiskaping skal fortsette."

Slik Sametingets ser det, vil dette åpne for enda større aktivitet i fjellområder der reindriften har sitt utkomme. Endringene i fjelloven vil kunne forsterke dette aspektet ytterligere. Store deler av reindriftens arealer er berørt av nasjonalparker og allmenninger. Alt dette vil i sin ytterste konsekvens gjøre det enda vanskeligere for reindriften å få gehør for sine synspunkter, selv om næringen har formelle rettigheter i fjellområdene. Sametingets erfaring er at reindriften har et alt for dårlig arealvern, og vi kan på denne bakgrunn ikke tilrå de endringer i praksis som departementet foreslår.

Det kan tilføyes at den foreslåtte endring i praksis for seterdrift i Fjellova vil kunne virke ytterligere diskriminerende i forhold til reindriften. Reindriften har et langt strengere krav til bruken av gjeterhytter enn det som nå foreslås i henhold til seterbruk. Reindriften kan ikke bruke sine gjeterhytter til annet enn reindrift, jf. Lov av 06.09.1978 nr. 49: Lov om reindrift § 10.

Fjelloven bør, slik Sametinget ser det, endres i sin helhet, slik at også reindriftens interesser og behov blir synliggjort og ivaretatt. Dette vil også være i tråd med departementets eget syn, jf. Ot. Prp. Nr. 25 (2006 - 2007) - Om lov om reindrift, der det heter at "I utviklingen av lover og forskrifter som styrer arealbruken, er det viktig at reindriftens interesser og behov blir synliggjort og ivaretatt". Som departementet også selv uttaler, er det en stor utfordring å skape forståelse for reindriftens arealbehov og de ulike konsekvenser ulike tiltak kan få for reindriften, med henvisning til ovennevnte proposisjon.

Sametinget gjør i denne forbindelse også oppmerksom på at endringer i praksis i lovverk og forskrifter som berører samiske områder kan utløse en konsultasjonsplikt i forhold til reindriften og Sametinget, jfr. ILO konvensjonens artikkel 6.

Heelsegh /Med hilsen

Audhild Schanche
ossodatdirektevra/avdelingsdirektør

for Nanni Mari Westerfeld

Kopiija / Kopi til:

Arbeids- og inkluderingsdepartement Postboks 8019 Dep 0030 OSLO